СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 165. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 23-го серпня 1946. No. 165. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, August 23, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

УЛЬТИМАТ АМЕРИКИ ДО ТІТА: ДО 48 ГОДИН УВІЛЬНИТИ ЛЕТУНІВ

Уряд Злучених Держав поставив ультимат до югославськог уряду, щоби він звільнив упродовж 48 годин летунів і подорожних, які находилися в двох американських літаках, що їх збила югославська влада вчасі полету з Відня до Італії. Коли б упродовж означеного часу Югославія не сповнила жадання Злучених Держав, вона має відповісти за це перед Радою Безпеки Обєднаних Держав. Ультимат передано у департаменті стейту у Вашингтоні в руки д-ра Сергія Макієда, який завідує справами в югославським посольстві під теперішню пору. Він явився у департаменті стейту в середу 21 серпня в год. 5 пополудні Назначений час рахується від хвилини, коли югославський уряд в Білгороді отримає американський ультимат.

В ультиматі сказано, що дотеперішні вияснення поведінки югославської пятої колюмни і югославських нападів є потрясаючими. Напади названі в ультиматі як „офензива проти міжнародного права і засад людськости". Зазначено також, що навіть після випущення увязнених летунів і подорожних з Югославії, Злучені Держави будуть триматися на осторожности супроти Югославії в будуччині. — Тон ультимату такий терпкий, якого не бувало досі в історії американської дипльоматії. Ультимат видано щойно після чотирьох інших попередних нот, висланих до уряду Югославії в справі зістрілювання американських мирних літаків збройними силами маршала Тіта.

РАДИКАЛЬНІ КАНДИДАТИ ТРАТЯТЬ У ПРАВИБОРАХ.

Вчасі правиборів у місті і стейті Ню Йорк у вівторок 20 серпня потерпіли поразку майже всі кандидати лівого напрямку які менше або більше йшли по комуністичній лінії. Найбільше замітною є поразка комунофіла конгресмена Віта Маркантонія у 18 конгресовім дистрікті в Менгетен, який при попередних виборах вийшов кандидатом Републиканської і Демократичної Партії при підмозі Американської Партії Праці і Комітету Політичної Акції. Номінально Маркантоні вважається републиканцем. Американська Партія Праці це твір бувшого посадника Ля Ґвардії. Вона була язичком, який перехилював у стейті Ню Йорк перемогу на бік тої партії, з якою пішла А.П.П. Тепер вона ще помогла Маркантонієви дістати номінацію Демократичної партії. Вибори в Ню Йорку бувають часто показчиком сили партії для інших округ.

ЗАВЯЗОК ТРЕТЬОЇ ПАРТІЇ НА ПІВДНІ.

Серед поголосок про творення третьої політичної партії звертає на себе увагу програма Демократичної Конвенції стейту Арканзо скликаної до міста Гелена на день 6 вересня. У програмі передбачено підготову до створення третої політичної партії як Демократичної Партії Півдня, яка обіймалаб 12 стейтів. Організатори цього руху свідомі цього, що сила партії не була б така велика, щоб могла перемогти при краевих виборах, одначе могла б переважити в перемозі для партії Републиканської або Демократичної, коли б прилучилася до котроїсь зних, відповідно до потреб часу. Думка створити третю партію на Півдні зродилася з того, що Демократична Партія, до якої причисляє себе так званий Солідарний Південь, не все йде по лінії вимог білого населення південних стейтів.

РЕЄСТРАЦІЯ ЛАБИСТІВ.

На підставі нового закона про організацію конгресу мають урядово зареєструватися в бюрі Генерального Прокуратора такі особи, які за платню займаються агітацією між конгресменами за або проти переведення якогось нового законопроекту. Такі агітатори мають приняту назву „лабист" і саме тепер почали уже реєструватися. На капітолю рахують, що в натиску на конґресменів було досі діяльних 150—200 професійних лабистів. Одначе, щоб дати нагоду зголоситися кожному, кого досі можна було вважати за лабиста, канцелярія Генерального Прокуратора вислала 400 готових друків до різних осіб зі зазивом до реєстрації. Дехто отягається тому, що ще не перестудіював нового закону про реорганізацію конгресу.

СКИТАЛЬЦІ ПЕРЕПЛИЛИ ЛОДКОЮ ОКЕАН НА ДАРМО.

До пристані Маямі, на Флориде, прибули з Европи лодкою, довгою на 38 стіп, 18 утікачів з Естонії. Між ними є 11 мужчин, 6 жінок і одна дівчинка. Вони плили зі Швеції від 30 травня серед різних пригод, одначе, коли приплили до берегів Злучених Держав, іміграційна влада відмовилася впустити їх на сушу, бо ніхто з них не має іміграційної перепустки чи пашпорту.

Злучені Держави відкидають домагання Советів у справі Дарданелів

Справа Дарданелів вибилася на перше місце серед інших міжнародних справ, коли департамент стейту вислав до Советів ноту з повідомленням, що Америка противиться домаганням у справі контролі проливу Дарданелів Советами на спілку з Туреччиною. Нотуавислано до Советів після нарад завідателя департаменту стейту Діна Ачесона з президентом Труманом і провідниками армії й фльоти. У ноті піднесено три точки: 1. Злучені Держави є того погляду, що Туреччина повинна бути дальше відповідальна за оборону Дарданелів; 2. Америка не може погодитися з домаганням Росії, щоб перевести ревізію договору з Монтре і встановити нову владу для контролі Дарданелів, у якій мали б узяти участь лише держави, які лежать в области Чорного моря; 3. новий режім, мусів би бути у відповіднім контакті з Організацією Обеднаних Держав, а про це не згадує советська нота в справі Дарданелів.

Впарі з висланням ноти до Советів появилися коментарі неназваних високих урядовців з департаменту стейту, а в них говориться, що Америка добачує в советськім домаганню намір перемінити Туреччину на советського сателіта і через ню опанувати цілий Середній Схід. Таке посунення Советів булоб найбільшою загрозою світового миру. Урядовець, який давав згадані коментарі сказав ще таке: „Нам здається, що наміри Росії до підтримання її домагань силою, довели б до заколоту в світі, від якого Злучені Держави не могли б стояти осторонь. Така спроба була б певним розбиттям Обеднаних Держав і поділом світа на два бльоки, Східній і Західній". Ноту передав Дін Ачесон завідателеви справ советської амбасади Федорови Орехову в понеділок 19 серпня як відповідь на советську ноту з дня 7 серпня 1946.

Рішуча акція Бирнса в Парижі проти югославських провокацій

Секретар стейту, Джеймс Бирнс, передав в Парижі хвилево аґенди керівника американської делеґації на Мировій Конференції свому заступникові, а сам почав рішучу акцію, з метою вияснити югославські провокації. Зі своеї головної квартири він „послав" по керівника югославської делеґації, віцепремієра Карделджа, та домагався вияснень. Форма заяви Бирнса, що він „послав" по югославського представника, свідчить про рішучість і гостроту, з якою американський секретар стейту віднісся до югославських провокацій. Карделдж відмовився дати будьяке офіціяльне вияснення, заявляючи, що це вже зробив маршал Тіто. Бирнс говорив телефоном з виконуючим функції секретаря стейту у Вашингтоні, Діном Ачісоном, як теж конферував з генералом Г. Р. Болом, шефом штабу американських збройних сил на европейському театрі, та генералом Ральфом Гюбнером, який в тій цілі спеціяльно приїхав з Франкфурту над Майном. Темою конференції були військові вигляди нового положення, витвореного югославськими провокаціями.

ДОБАЧУЮТЬ РУКУ МОСКВИ.

З поінформованого джерела, близького італійському премієрові де Ґаспері, заявляють, що югославські провокативні дії, звернені проти американської авіяції, є тільки частиною концентрованих комуністичних намагань в північній Італії з метою змусити Америку до відкликання своїх військ. Югословські провокації почались, зглядно збільшились, безпосередньо після повороту маршала Тіто з Москви.

ЗНАЙДЕНО РЕШТКИ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛІТАКА В ЮГОСЛАВІЇ

Рештки американського літака, збитого в понеділок югославами, знайдено на югославській території у віддаленні тільки двох миль від австрійського кордону.. Близька віддаль свідчить, що американський літак міг бути заатакований югославськими ще на австрійській території. Югославський уряд повідомив американське представництво, що двох членів залоги збитого літака врятувалися на парашутах і виходило б, що зараз вони находяться під югославською сторожею. Трьох інших членів залоги мусіли згинути в полумях збитого літака. Югославські урядові круги та преса не тільки що дальше обстоюють „законність" свого злочину, поповненого на неозброеному американському самолеті, але ще й пробують звалювати всю вину на американців та на „деякі країни", що всіляко намагаються „накинути світові імперіялістичний мир". Тіто заявив, що він хотів би бачити того, хто відмовить йому „його прав" на його території.



РОДИНА НАЙШЛА ПРИТУЛОК. — Батько оцеї гарно виглядаючої родини помер, а мати, пані Естер Вухте, у віці 33 літ, з Джоліет, Ілл., не могла дати втримання дітям. Одначе батько був членом одної бенефітової організації і завіз родину до свого родинного містечка, Мусгарт, коло Шікаґа. Там діти дістануть дім, науку в гайскул і інструкції при роботі. Мама, як зображено на картині, лежить у шпиталі після того, як привела на світ 11 дитину. Ще треба згадати, що це найчисленніша родина в згаданому містечку.

АВСТРАЛІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ОПЕРТЯ МИРОВИХ ДОГОВОРІВ НА АТЛЯНТІЙСЬКОМУ ЧАРТЕРІ

Представник австралійської делеґації на Мировій Конференції, міністер закордонних справ Герберт В. Еват, вніс до секретаріяту Конференції 19 поправок до проектів мирових договорів, що можуть довести до повної їх ревізії. Деякі з цих поправок можуть покриватися з внесеними вже 250 іншими, але австралійський представник був перший, що зі своїми пропозиціями виступив теж на великій пресовій конференції. Д-р Еват заявив, що його поправки зводяться до того, щоби мирові договори оперти на принципах Атлянтійського Чартеру і чартеру Обєднаних Держав. Його перше домагання проявляється в тому, щоби всі факти, які відносяться до нового визначення кордонів, були предложені Конференції, а поодинокі комітети мали б ці факти тільки провірити. В цих справах Еват домагається звернення уваги насамперед на бажання заінтересованих народів, а не на престіж поодиноких урядів та на стратегічні міркування. На цій базі він вніс цілий ряд поправок, які відносяться до зміни кордонів, до майбутньої адміністрації італійських кольоній і Трієсту, до ролі Ради Безпеки і т. д. Метою поправок д-ра Евата є теж зменшити ролю та права „Чотирьох Великих"

НА ПОБОЄВИЩІ МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

На Мировій Конференції в Парижі видвигнено знова цілий ряд суперечних справ і домагань. Італія внесла 15 документів, якими домагається і виправдує потребу злагіднення господарських клявзуль її мирового договору. Осмілені прикладом Італії, виступили з подібними пропозиціями теж Фінляндія, Мадярщина, Болгарія і Румунія. Альбанія домагається ще більшої редукції італійських збройних сил. Австрія внесла свої пропозиції щодо Південного Тиролю, а її представник, не називаючи нікого по імені, виступив в обороні своеї країни перед закидами, що вона нічим не причинилася до свого визволення, що свого часу підніс советський представник, В. Вишинський. Австралія, крім згаданих поправок і домагань, щоби мирові договори оперти на Атлянтійському Чартері, виступила з домаганням основної ревізії господарських клявзуль мирових договорів і насамперед основної провірки господарських потягнень Советського Союзу в Центральній Европі та його економічних операцій переведених на базі умов перемиря, в Дунайських державах та у Фінляндії. Мадярська делеґація завчасу застерігається проти сподіваного домагання Югославії на виселення з її території цілої мадярської меншини, яка нараховує біля 450,000 осіб.

ТІТО ВІДКЛИКАВ СВОГО ПРЕДСТАВНИКА З ГРЕЦІЇ.

Югославський уряд відкликав свого дипльоматичного представника з Греції, подаючи за причину атаки грецької преси та грецьких державних мужів проти маршала Тіто та Югославії. Офіціяльно подається, що відкликання представника є тільки протестом, але преса вважає це за фактичне зірвання дипльоматичних взаємин між цими двома країнами.

КИТАЙ: ЧЕРВОНІ У ПОВНОМУ ВІДВОРОТІ.

Китайська пресова агенція повідомляє з Нанкінгу, що комуністичні війська генерала Лю По-чен є в повному відвороті здовж залізничої лінії в центральному Китаю, в наслідок сильної протиатаки урядових військ на захід від Сучова. Про успіхи національних військ повідомляється теж з інших фронтів.

ДАЛЬША АКЦІЯ БРИТАНЦІВ В ПАЛЕСТИНІ.

Сильні зєднання британської армії в Палестині оточили жидівську столицю Тель Авів, щоб запобігти новій терористичній акції підпольної жидівської терористичної організації, яка була заповіджена по радіо. З Парижа повідомляють про переговори в справі вислання до Палестини не-ціоністичної комісії з Жидівської Аґенції.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМАНДАНТ ПРОТИ ЛЯ ҐВАРДІЇ.

Командуючий американськими збройними силами на европейському театрі, ген. МекНарні, виступив проти закидів ґенерального директора УНРРА Ля Ґвардії, що американська армія відмовляє допомоги в переселюванні скитальців, і т. п., та назвав ті закиди „безпідставними і некоректними". Він натомість піддержав твердження Ля Ґвардії, що УНРРА в американській зоні не була використовувана большевицькими шпигунами для їх підривної роботи, подаючи, що за ввесь час була заарештована тільки одна советська жінка, проти якої були подібні закиди, та яку відправлено до Советів.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18. N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА. Найменше число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Загранищею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕ ОДИН КРАВЧЕНКО „ВИБРАВ СВОБОДУ"!

Відомий американський журналіст, Вилієм Генрі Чемберлин, автор численних книжок, в цьому і книжки про Україну, пише тепер з Парижа до американських газет і описує свої враження з різних европейських країн та з розмов з різними людьми. У своїй черговій кореспонденції до соціялістичного тижневика „Ню Лідер", що виходить в Ню Йорку, він згадує за стару еміграцію з Росії по вибуху революції, а далі й про найновішу еміграцію з Советів.

Він пише, що американці назагал поінформовані про дисплясованих в Европі, про велике число українців, поляків, жидів литовців, югославян і т. д., що ніяк не хочуть вертати до своїх країн. Зате малощо або й ніщо не знають про найновіших втікачів з Советів. Бо, пише Чемберлин, Віктор Кравченко не є тільки одиноким советським горожанином, що „вибрав свободу", як тільки йому трапилась нагода вибирати. Тепер, пише він далі, є вже сотні тисячів таких як Кравченко, що ховаються перед советськими шпигами і пірванням і живуть поза Советами, в чужих краях, нелегально, що нагадує судьбу жидів за націстівської влади, що теж так ховались.

Чемберлин каже, що комусь могло б дивним видаватись, що є таке велике число советських горожан, що не хочуть вертати до Советів, але так є і це потверджують віродостойні свідки. Між тими неповоротцями найбільшу частину творять ці вояки та офіцири, що втікли з советського війська, чи ті, фахівці, вчені та професіоналісти, що їх силою забрала вчасі війни німецька влада і вивезла до Німеччини. Особливо цікаве є тут це, підкресляє Чемберлин, що хоч ці люди різняться походженням і жили далеко від себе, на різних територіях, то проте всі вони оповідають однаково про моральний і духовий советський терор та про фізичну бідноту. Теж і втеча зі Советів являється для них усіх одиноким виходом зі советського пекла, і то не зважаючи на те, скільки прийшлось би за це витерпіти в Франції, чи в тих краях, де вони ховаються.

Ці жертви кремлінського тоталітаризму, пише Чемберлин, заслуговують на найбільші симпатії збоку свободолюбного американського народу. Їх переслідує постійно НКВД, але вони так загартувались під Советами, що можуть вже тепер витерпіти і найбільше лихо, найбільші невигоди. Усіх тих людей, як і взагалі всіх скитальців, отих українців, росіян, поляків, балтійців і югословян, пише Чемберлин, треба ратувати. А в цьому ратунку і розселенню їх, повинна вести перед — Америка.

До цього можна ще додати хіба побажання, щоб цей ратунок прийшов якнайскорше, а як так станеться, то Америка запишеться ще й у цій людській трагедії справжніми золотими буквами як велика демократія зі золотими словами і засадами і зі золотими ділами.

КОЛЯБОРАЦІОНІСТ Ч. 1.

Це є не тільки безглуздя, але злочин важитись на війну для „знищення гітлеризму", прикриваючись боротьбою за „демократію".

В. М. Молотов,
31. жовтня 1939.

Після розгромлення гітлеризму та закінчення війни, видвигається всі можливі і неможливі справи, які з гітлеризмом могли б мати будь-який звязок. Головних Гітлерових помічників судиться, вишукується коляборадіоністів, взагалі робиться порядок, а тимчасом перший коляборaціоніст та головний „сратник" Гітлера у війні проти західних демократій не тільки гуляє собі свобідно по світі, але ще й безкарно продовжує Гітлерове діло на знищення людства. Не має найменшого сумніву, що коли б гітлерівських коляборaціоністів не висилали за Гітлером, а тільки розділювали їм премії, то по першу нагороду зголосився б советський міністер закордонних справ і головна „хвигура" в сьогоднішньому міжнародньому заколоті, Вячеслав Михайлович Молотов і цю премію він обовязково одержав би. Він має незбиті докази, що власне він є коляборaціоністом ч. 1. Про це знає цілий світ і треба сподіватись, що перша премія за коляборaціонізм Молотова таки не омине. Це справа тільки часу. Річниця явного оформлення гітлерівсько-сталінсько-молотівського коляборaціонізму дає добру нагоду, щоби щераз пригадатись коляборaціоністові ч. 1. та коротко пригадати теж деякі важливіші з його „заслуг" під цим оглядом.

Вячеслав Михайлович Скрябін, що в році 1914 „перехрестився" на Молотова, народився в р. 1890 як син продавця сукна. Про революційно-большевицьку карієру Молотова кружляють всілякі легенди, якими з урядового боку оточується „великого" і його „соратників" і головною з них є твердження, що Вячеслав Скрябін перестав гризти семяшка, грати на гармошці та зачіпати грубими, „істинно рускімі", жартами дівчат в суконному магазині та пішов в революціонери під безпосереднім впливом факту, що власник суконного магазину бив його батька. Та це не відповідає правді. На ділі Скрябіна не загнала в революцію ані любов до батька, ані соціяльна кривда ані жоден інший буржуазний пересуд, а тільки власне його коляборaціоністська природа. Большевицька партія була для нього звичайним собі комерсийним підприємством ,в якому можна зробити карієру, очевидно не революцією, але коляборaціонізмом. В большевицькій партії Скрябін-Молотов, як на доброго комерсанта пристало, „виробляєся" повільно, але вперто. Він був взірцем солідного слуги, що вірно виконує всі доручення хазяїна, аж з часом доводить до того, що в хазяйстві він краще визнається, як сам власник. В добі военного комунізму Ленін одного дня затягнув Скрябіна-Молотова на засідання Політбюра, а Зіновев злобно запитав: „Відколи то ми робимо нашу революцію маломіщанами?" Ленін відповів: „Від тоді, як маломіщани виказалися революційними робітниками". Ще перед першою війною Скрябін-Молотов, пoповнив у своєму житті, правдоподібно єдине непідпорядкування, відмовляючись виконати завдання курієра до Швайцарії. Всілякі ідеольогії та запекла боротьба між „лівими" і „правими" в самій большевицькій партії, Скрябіна-Молотова ніколи не інтересували і тому він теж один з нечисленних які її пережили. Після упадку Рикова, Сталін і його Політбюро не могли найти кращого коляборaціоніста як Скрябін-Молотов, подібно як Сталін не міг піднайти кращого коляборaціоніста для Гітлера тоді, як політика „колективної безпеки", яку провадив Літвінов, показалася менше поплатна від коляборaціонізму з Гітлером.



Друзі між собою: Гітлер (зправа) і Молотов (зліва).

Молотов зробив теж один „уxил" від своїх маломіщанських принціпів, одружившись з гарною й „елегатною" Павлиною Карп з Одеси, якої рідні в Америці добились величезного майна всілякими фінансовими трансакціями та „бизнесами" теж і з Советами. Московські сальони товаришки Павлини Карп-Скрябін-Молотов були колискою гітлерівсько-сталінської коляборації, в якій головну ролю відограв власне перший коляборaціоніст і „соратник" Сталіна і Гітлера, Вячеслав Михайлович Скрябін-Молотов.

Точно три місяці перед вибухом другої світової війни, Сталін поставив Молотова на місці Літвінова на пості комісара закордонних справ. Цю дату треба вважати теж початком війни, яка нанесла такі жахливі знищення і втрати майже цілому світові. Цим фактом Йосиф Вісаріонович з галасом обернувся спиною до західних демократій та „фронтом" до свого товариша по ідеольогії і диктаторському фаху, Адольфа Фрідріховича Гітлера. Дня 24. серпня 1939 року вони подали собі руки і доля світа була припечатана. „Приязнь між Німеччиною (Гітлером) і Советським Союзом (Сталіном) є скріплена кровю і має всі причини на те, щоби бути тривкою і сильною" — сказав Сталін до Рібентропа після ліквідації Польщі, дня 28-го грудня 1939 р. „Один подув вітру на Польщу, насамперед німецької, а опісля червоної армій і нічого не залишилось з цього штучного витвору Версайського Договору" — говорив Молотов після розгромлення Польщі в 1939 році. Той сам Молотов, який в 1949 році за наказом Сталіна натиснув гітлерівську кнопку і одним почерком пера під німецько-советським договором приязні довів світ до експлозії, сьогодні береться встановляти мир. Другорядних коляборaціоністів знищено, але справа світового мира вимагає, щоб до відповідальности потягнути не тільки першого коляборaціоніста Молотова, але насамперед гітлерового спадкоємця Сталіна. Як довго світ буде себе обманювати та спокійно приглядатись, як злочинці ходять по світі, та цілком явно дальше поповняють свої злочини? Але кожний збанок тільки до часу воду носить.

Під захмареним політичним небосклоном

Вже четвертий тиждень відбувається Мирова Конференція в Парижі, яка після руїн, знищення і смерти другої великої війни мала б бути першою спробою в традиційній формі прояснити захмарений політичний небосклін. Війна, яка обернула в руїну столітні европейські городи, знищила дорібок цілих поколінь та оплатувала жертву життя міліонів людських існувань, не залишилась теж без впливу на загальний прогрес. З другою світовою війною звязане справді епохальне визволення атомової енергії. Подія занадто свіжа, ще замало відома і занадто односторонно застосована, щоби можна збагнути цілу її епохальність. Але вже на підставі фрагментів приходиться до переконання, що людство справді протягом одної ночі пережило тисячу літ, як писав один американський журналіст у звязку з першим проголошенням цього епохального відкриття. Це тільки з цілою силою виявляє непропорційність в розвитку людської думки. Війна заставила людину зробити тисячелітній крок вперед під одним оглядом, як це виказує відкриття атомової бомби, а рівночасно ані на крок не зрушила її з місця в її ідейних та політичних концепціях, як це виказує Мирова Конференція в Парижі.

Три тижні нарад в Парижі не тільки в нічому не прояснили захмареного другою світовою війною політичного небосклону, але ще більш його затемнили. Ясні пробліски бажання мира, справедливости та гарантії прав людини з боку західних демократій, затемнює жадоба помсти і зиску та заперечення взагалі всяких прав зі советського боку. Париж сьогодні аж надто нагадує Мюнхен з 1939 р., з тою різницею, що в Парижі на місці брунатного є червоний Гітлер і на місці податливих Чемберлина і Даладіє є рішучі представники Англії і насамперед Америки.

В останніх днях захмарений політичний небосклін почали прорізувати перші грізні і цілком недвозначні блискавки. Югославські провокації в Триєсті та американсько-британська реакція на них, таємні ракети над Швецією, большевицька підривна робота в Греції та американсько - британське становище до цеї країни, концентрація советсько - британських військ на кордонах Ірану та „війна нервів" і, насамперед, советська нота до Туреччини в справі Дарданелів та рішучо негативне становище в цій справі як з боку Туреччини так і Великої Британії та Злучених Держав переконують, що хмари на політичному небосклоні не тільки не розходяться, але згущуються. З другого боку, на Мировій Конференції в Парижі і в становищі до поодиноких політичних фактів на міжнародньому терені західні демократії виказують, що перед советськими блискавками вони не думають ховати голови, як це було колись перед гітлерівськими. Бо і положення змінилося.

Сьогодні ще важко було б відповісти, чи зі захмареного політичного неба, яке щораз частіше прорізують щораз більші советські блискавки вдарить американський атомовий грім. Буває, що з великої хмари паде малий дощ, проте, стрілка політичного барометра на Мировій Конференції в Парижі і головно в Дарданелях, Ірані та Триєсті, далеко більше перехилена в сторону бурі, чим погоди.

Наші посли на Мирову Конференцію

Щойно відїхали два помічники для секретаря стейту Джеймса Бирнса на наради Мирової Конференції в Парижі, а це сенатор Там Конелі, предсідник комісії для закордонних справ і один з провідних републиканців, сенатор Артур Г. Вайденберг з Мишиґен. Разом обіймає американська делеґація трьох людей, які себе взаємно підтримують чи виручують. Безоглядну на число осіб делеґація творить цілість і має лише один голос при вирішуванню справ на конференції.

Коли секретар Бирнс виїздив на конференцію до Парижа, то вже тоді була передбачена поїздка обох сенаторів, одначе в пізнішім часі. Вони оба вже перед тим брали участь в конференції міністрів Чотирьох Потуг у Парижі, отже вони основно познайомлені з усіми справами, які є предметом нарад конференції.

У такій конференції, як теперішня, на котрій делегати не лише заступають свою державу, але теж і ведуть боротьбу за ідеали, не є рівнодушним, хто саме є делегатом. Їх особистий талант і характер заважує дуже багато в нарадах і тому варт познайомитися з особами наших делегатів.

Коли Джеймс Бирнс став секретарем стейту і підняв дипльоматичну працю в зносинах з Росією, він очевидно мав надію, що буде лише представляти державу. Тоді справа не виглядала важкою, бо це були воєнні часи і Совети були союзником Америки. Хоч було відомим, що нераз Совети були невгадні і набавляли клопоту пресі. Рузвельтові, то не було ще тоді думки, щоб вони могли стати не лише противниками, але навіть і ворогами. На ті часи вважали Бирнса за повно кваліфікованого вести закордонну політику Злучених Держав. Він мав досвід, мав відповідний темперамент. Уряд Вашінгтон вважав його за зручного дипльомата. Він вміє обережно вважати на аргументи противника і підібрати відповідний момент, щоб покінчити спір і по можности задоволити обі сторони компромісом. При аргументації Бирнса компроміс не вважається за перемогу, але за добродушне закінчення дискусії. Він наче йшов за вказівками колишнього провідного сенатора Бора, який тримався засади: „Ніколи не вживай слова, яке могло б особисто вразити твого противника, бо в наступній дебаті ти можеш мати його по своїм боці".

Та тепер настали інші часи. Це не є персічні переговори, які веде Бирнс іменем Америки. Він мусить грати першу ролю в імени цілої половини світа і то в змаганнях ідей, що тепер запрягають уми цілого людства. Така титанічна боротьба ідей трапляється раз на століття. Ломиться лад, що перетривав цілі віки, назріває якийсь новий уклад суспільних сил. Бирнс не має до діла з чемними, рутинованими дипльоматами старого ладу, але з людьми новими, загартованими в боях, неуступчивими у своїх замислах і безоглядними у своїх методах.

Саме тепер Мирова Конференція в Парижі опинилася в такому стані, коли дехто сумнівався в сили Бирнса, чи він зможе дати собі самий раду в цій боротьбі. Хоч може Бирнс до тепер не виграв ще ніякої битви, то він і не подався і саме тому йому треба дати поміч.

Кажуть, що британський міністер закордонних справ Ернест Бевин все підготовано

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.
(Другий том трильоґії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

33)

Перешкоди на кожному кроці! Наших оголошень місцева преса не хоче приняти, а коли й прийме, то навмисне запізнює на день, два, запхає десь поміж дрібні оголошення, що й знайти трудно! Української преси — дасть Бог! З діячів — один Олекса Степаненко чи Чикаленко за нами. Чикаленко хворий, а Степаненко самий не багато може вдіяти на „синедріоні" українських діячів.

— Сумно!

Ще й як сумно! — погодився штабс-капітан. — В залозі бодай двох полковників, командантів ополченських дружин, Глинський і Сокира нам прихильні. Не один курінь український моглиб тишком-нишком своїми засобами озброїти. А от, озброювати нема кого!

— На чому ж, все таки, стоять батьки?

— Заведу, ваше превосходительство, до клюбу, самі почуєте! Там третій день вже просто кипить. Але далі дискусій і виміни думок ніяк не рушаться!

— Не повторюйте цю хвилі „превосходительство"... Моє імя Володимир Миколаєвич! — попрохав Паволоцький.

— За вашим дозволом, Володимире Миколаєвичу! — Явтухович усміхнувся під вусом. Так от, в клюбі Родина й рішили, — війська, мовляв, нам непотрібно! То лише військовикам надто кортить шабельков побренькати! Підемо до клюбу. Там познакомлю вас з цікавою особою. По моєму, одиноким під цю хвилю українцем-державником! Поручник Михновський, певно чули це імя?

— Чував! ... Він либонь адвокат?

— Той самий!

— Персонально з ним незнайомий. Читав його брошурку, відай про Україну, та ще про якісь непорозуміння з письменником Короленком в Констатинограді!.. Має бути здібним адвокатом?

— Побачете самі, що він за людина. Вірю, що ви, пізнавши один одного, сприятелюєтеся!

— Не стане часу на приятельство. Завтра, а найдалі післязавтра я їду у свої Пинські болота!

— Шкода! Нам тут, пане генерале, ви аж надто придалися б!

— Не менше придамся на фронті. В полках тепер праці, а праці!

Кінець розмови чули сторонні, все військові. По одному по два сходилися до їдальні. Проходячи попри Паволоцького підтягалися, хто мав шапку на голові — салютував. Генерал відповідав легким кивком голови й старшини займали місця за столом, де кому подобалося, голосно замовляли ту чи іншу потраву на сніданя. Ставало гамірно, тож розмова з штабс-капітаном мусіла увірватися. Старшини почали базікання про новини дня, про революцію й дівчат.

По сніданні оба нові знакомі пустилися блукати по місті. Треба чимось вбивати час, бо до Клюбу зарано. На шапці й шинелі штабс-капітана також остентаційно красувалися жовто-блакитні розетки. Не менш остентаційно минав Паволоцький натовпи ротозіїв по хідниках. Генерал і штабс-капітан, оба жовтоблакитники, й трохи не одноліткн в очах юрби виросли на нового командуючого військами Українських округ і його адютанта. Постояли коло ще замкненої книгарні Київської Старини, далі пустилися по тійже Безаківській, Мартіїнсько-Благовіщенській, вийшли на Бибіківський бульвар. Київський ,чорний і червоний сотням не мало намозолили очі! Хтось пустив поміж юрби чутки, що це їде на фронт новий головнокомандуючий на місце Брусилова, що став вже Верховним Головнокомандуючим! Фронтом в „малоросійських" губерніях буде командувати, мовляв, генерал „малорос"! „Малороси" вояки будуть відкликані з західного б північно-західного фронту на фронт „малоросійський". Київські москвофіли самі того не усвідомлюючи, здавалося, піддавали українцям напрямні на недалеке будуче! Вреште революція вулиць Києва ні в чому не змінила, хиба що місто побрудніло, виставні будівлі якось поруділи, начеб по-

(Продовження на ст. 4-тій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

29. СЕРПНЯ 1939.

24-го серпня припадає сьома річниця ганебного братання „ясного сонця з мудрими очима" (Ійбогу таке пишуть!) з другим таким же маняком, Гітлером. Тоді я працював з гаражі та в обідню пору сумно перечитував відомості про гітлерівсько - сталінський пакт. Мати, сестри і брати в старому краю не сходили мені з думки, бо ж було ясно, що це кумання двох фашистів веде до війни. Передімною вирізки статтей та фотографій з тих подій. На одній фотографії ось стоїть Молотов побіч другого такого гітлерівського „молохова" — Рібентропа. Не пощастило йому завоювати світ при допомозі Гітлера, то сьогодні він хотів би добитися цього при допомозі своїх вархол на конференції в Парижі. На іншій фотографії видно Рібентропа, що заложивши руки стоїть біля „самого" Сталіна. Тьфуй, яка кумпанія! А в газеті написано: "The Pact that shook the World". Того памятного дня справді ввесь світ зжахнувся. Два большевизми чи два фашизми (ну, яка різниця) червоний батько і його брунатний син, стискали собі руки й запивалися водкою те, щоби 7 днів пізніше втопити в людській крові всю землю. Ось фотографія: по середині, в гімнастьорці стоїть „великий з мудрими очима", Сталін. По його правій стороні зі заложеними на груди руками стоїть гітлерівський пес (не тоді, а сьогодня так пишуть) Рібентроп, а по лівій стороні стоїть Молотов. Всі радісні, веселі, щасливі. Всі скривили пики, ніби хочуть сміятися, чи може співати.

А в газеті товстими буквами написано: "Inevitable War".

І прийшов день 1-го вересня 1939 року.

А там дальше вже відоме. Був крик про ділення Галицької України, про спалення української землі (про людей нічого не говорили, бо тих вони вистрілювали в тюрмах по „тихо", щоб ніхто не знав); був крик про 10,000 польського війська в катинськім лісі десь коло Смоленська, ну, й був крик і крик і крик, і аж до нині крик, бо мира, спокою крім Америки, таки дальше ще нема нігде. Чи не важний був день 24-го серпня 1939 р.?

Але щож, у всьому цьому винуваті „українсько-німецькі націоналісти"... Такої встругав десь там на большевицькім зборищі в Західній Україні перед стероризованими галицькими вченими Дімітрі Мануїльський, сьогодні Чарлі Мекарті на Мировій Конференції в Парижі. Сьогодні вони кричать: „Гей, ловіть, ловіть, тримайте, ловіть... і оглядаєшся, і бачиш тільки їх самих.

Дивіться, самі вони і веселі, і радісні, і щасливі стискали гітлерівську руку, потрясали нею, підписуючи руїну України й цілій Европі, але сьогодні вони всі їхні власні архизлочини, поповнені в білий день перед живими і мертвими людьми, чіпляють кому іншому, а себе обвішали медалями та називають спасителями людства.

Але день 24-го серпня 1939 р. є добре знаний всім волелюбним і демократичним народам. Є можливість, що на паризькій т р и б у н і хтось „торкнеться" при нагоді цього архи-злочину двох, бувшого й сущого, фашизміз.

Іван Пасічник,
Ірвінгтон, Н. Дж.

яям і Богові ми ніколи не всилі віддячитися".

А право Боже каже: „Хто відважився б бити свого батька, чи матір, хай помре".

Навіть дикуни мовили: „Коли тебе нещастя стріне, принеси його в жертві тіням твоєї матери.

А наш кобзар Шевченко так співає:

„У нашім раї, на землі, нічого кращого немає,
Як тая мати молодая з своїм дитяточком малим.
Буває іноді: дивлюсь, дивлюсь дивом, і печаль охватить душу;
Стане жаль мені її, і зажурюсь
І перед нею помолюся, мов перед образом святим
Тієї матери святої,
Що в мир наш Бога принесла".

(„Українське Слово", Регенсбург).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ДИВНІ НОВИНИ

Хочуть заборонити когутам піяти.

У місті Нюбург, над Гудсоном, у стейті Ню Йорк, дістав доручення від міської управи адвокат Дейніел Бекер, щоб перешукав міські архіви, чи нема між ними якої ухвали міської ради проти піяння когутів або хоч проти трубок автомобілів, які везуть молодят звесільних партій і роблять гамір по цілому місті. Коли б адвокат не найшов такої ухвали, він самий має приготовити начерк такої ухвали на будуче і піддати раді міській під наради. Міська рада чується спонуканою до такої акції тому, що кількох мешканців внесли зажалення проти піяння когутів ранніми ранками, коли то люди хочуть спати, а ночами чують гамір автомобілевих трубок, що везуть весільні партії.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАЗТРА КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ЗАКАРЛЮЧКИ

Свобода не робить усіх людей досконалими, ані не робить громадянства безпечним. Одначе вона дає спромогу до поступу й щастя більшому числу людей, ніж усяка інша фільософія правління в цілій історії людства. — През Гері С. Труман.

—o—

Голос сумління: Найшвидше можна завважати спробу придушити голос сумління, коли писець пише: „На скільки я можу знати, то..."

НАЙКРАЩІ ОЧІ

За часів цісаря Наполеона відбувався в столиці Фрнції, в Парижі, зїзд Сестер Піклувальниць. Наполеон велів своїй матері бути головою цього зїзду. Після закінчення нарад мати цісаря написала свому синові про все, що постановлено на зїзді. Глибоко зворушений цісар, у подяці за всі вістки, написав: „Мамо! Ти знаєш, що я Тебе шаную. Але я Тебе так шаную, що до цієї пошани нічого вже додати не можна".

Одного разу проголосили конкурс, щоб відповісти на питання — чиї найкращі очі, один десятьлітній хлопчина написав, що — є в цілому світі одні найкращі очі — а саме очі його матери. Оціночна комісія признала першу нагороду цій матері, не досліджуючи правди.

Стояв знову далеко від своєї батьківщини один вояк на стійці. Йому грозили з усіх сторін небезпека й смерть. Перед його очима зявилася його рідна мати й сказала: — Не йди, сину, завтра на те саме місце на стійку. То вояк добре зрозумів материні слова, і коли чергового дня на свою стійку йшов, він не ставав уже на вчорашньому місці, лише відійшов оподаль. І саме в цій хвилині надлетіло вороже стрільно і місце вчорашньої стійки вояка зрівнало зі землею.

Війна — жорстоке слово. Вояки здобули село, що дотла було зруйноване бомбами. Ніде живої душі... Нараз дитяче квиління добігає до вух старшини. Він біжить у тому напрямі, і серед румовища знаходить малого хлопчину, що плаче й кличе: Мамо, мамо... А недалеко від обори перед керницею лежить мати та кров струмочком пливе з її чола. Старшина заніс дитя до станиці Червоного Хреста, передав хлопчину в добрі руки піклувальниць, але хлопчик і тут заєдно кликав: — Мамо, мамо, моя матусю! — Він не знав, що його найдорожча матуся не живе вже.

Адже стара вона, як світ, думка грецького мислителя, Арістотеля: „Батькам, учите-

---

щоб прийти на відсіч Бирнсови. Одначе Бевин чується хворим і зпочатку не брав навіть участи в конференції. А росіяни безупину змагають, щоб з а в о л о д і т и світом. Тому саме треба було приспішити висилку двох провідних сенаторів з Вашингтону.

Про них панує в дипльоматичних колах переконання, що це добрі сили і добра підтримка для Бирнса. Ванденберг це науковець, який блискавкою вміє збагнути, про що йде справа. Він стоїть на рішучо твердих моральних засадах. Коли він виголошував перші промови в сенаті, його вважали за літерата. Щойно літа праці виказали його правдиву вартість в політиці. Його вважають тепер державником в повному значінню слова.

Іншим характером відзначається Там Коналі. Він уродженець і вихованець Тексасу. Вже це саме надає йому характер неуступчивого п р о б о є вика. Його вважають за скалу. Він може не вивчився докладно на память важних слів, як це робить Ванденберг, та зате він знає, як постояти за справу: відважно й неуступчиво! Тому Коналі це не легкий горіх до згриження не лише для Молотова, але і для Вишинського. І саме на нього може числити Бирнс, коли прийде рішальний момент.

Зі звіту з діяльности Українського Комітету Допомоги Збігцям в Італії

За діловий рік від 30. травня 1945 до 30 червня 1946 р.

(Надіслане до Злученого Українського Американського Допомогового Комітету).

Касовий звіт У. К. Д. в Римі.

За діловий рід від 1. червня 1945 р. до 30. червня 1946 р. зложив о. д-р Петро Дячишин.

Касовий оборот в чужій валюті:

Приходи в амер. і канад. доларах 14,168.50 і ф. шт. 35.00 (чотирнацять тисяч, сто шістьдесятя вісім і пів ам і кан. дол. та трицять пять фунтів штерлінгів).

бОРзходи амер. і канад. долярів 10,842.00 і ф. шт. 10.00. **Сальдо** — готівка в касі, дол. 3,326.50 і ф. шт. 25.00. Разом дол. 14,168.50 і ф. шт. 35.00.

Касовий оборот в італійських лірах:

Продажа-виміна чужої валюти іт. лір 2,325,086.00. дари українських вояків у пол. армії іт. лір 200,600.00, дари українських громадян в Італії іт. лір 89,226.00, дар Папської Доп. Інституції для чужинців іт. лір 174,000.00, зворот позичок іт. лір 281,793.00. Разом приходи в іт. лірах 3,070,705.00.

Розходи в іт. лірах 3,033,-009.00. Сальдо — готівка в касі іт. лір 37,696.00. Разом в іт. лірах 3,070,705.00.

Звіт Магазину У. К. Д.

Звіт Магазину Комітету зло-ківський.

Дари одержані від Папської Допомогової Комісії, Міжнародного Червоного Хреста і Американської Допомоги для Італії роздано вцілости поміж українських скитальців.

З американських і канадійських дарів обділено в Італії, а частинно в Австрії й Німеччині:

204 мужчин одягом і обувою,
198 жінок одягом і обувою,
37 дітей одягом і обувою,
11 немовлят комплетами.

Одяги й обува з американських і канадійських дарів приготовані для 524 жінок, 229 мужчин і 89 дітей відходять цими днями до розподілу в таборах Барлетта і Трані.

Крім того вислано через Магазин 302 пакунки для приватних осіб до українського табору полонених у Ріміні.

Звіт про видавничу діяльність Комітету.

У звіті обговорено видання книжок релігійного зісту.

Щоби обзнайомити італійські круги з причинами, задля яких українці зараз не хочуть вертатися на Рідні Землі, видав Комітет також власним коштом на італійській мові отвертий лист до культурного світу письменника Івана Багряного: „Чому я не хочу вертатися до У.С.С.Р."

З кінцем квітня ц. р. зачав Комітет видавати власний журнал „Вісті У. К. Д. в Римі", щоби інформувати українських скитальців про події в світі, про життя українців в Европі й за океаном, та щоби улекшити їм розшуки своїх рідних і знайомих.

Видавничими справами занимався о. Михайло Ваврик, ЧСВВ, голова Секретаріяту Комітету.

На цьому звідомлення закінчено.

Промова д-ра В. Ґалана.

Після короткої перерви, призначеної на дискусію, присутні приймають звіт з діяльности Комітету одноголосно і забирає слово д-р Володимир Галан.

Дякуючи за слова признання, висказані у привітальній промові І. Е. Преосв. Кир Івана Бучка, заявляє, що він тільки сповняє свій національний і християнський обовязок, і що буде дальше, по змозі своїх сил, те діло продовжати. Не хоче робити ніяких надій, поки не буде мати на них підстав, але вірить, що спільними силами та совісною й віддано працею можна багато зробити, навіть у таких невідрадних умовинах, серед яких наші скитальці опинилися. Заявляє цілком отверто, що з вдоволенням вислухав звідомлення про широку діяльність Комітету в Римі, і був би дуже вдоволений, колиб такі ділові звідомлення почув і в інших Українських Допомогових Комітетах.

Згадуючи про деякі труднощі, що їх мали українці в Америці при творенні Обєднаного Українського Американського Допомогового Комітету, підчеркує, що тільки завдяки рішучості й посвяті невеликої групи людей вдалося започаткувати ту широку акцію допомоги скитальцям, яка ньогодні осягнула вже немалі успіхи, забезпечуючи бодай частинно найпекучіші потреби тих наших бездольних братів.

Українці в Америці мають повне зрозуміння для тієї справи, тому вони щиро помагають тим Комітетам, що ведуть доцільну й ділову працю.

Відносно браку домівки Комітету в Римі, заявляє, що ця справа буде предметом окремої уваги українців в Америці. При цьому подає до відома, що в Парижі куплено вже для тамошнього Комітету дім, який залишається власністю Обєднаного Українського Американського Допомогового Комітету і є під американською охороною, але українська еміграція у Франції мусить удержувати цей дім.

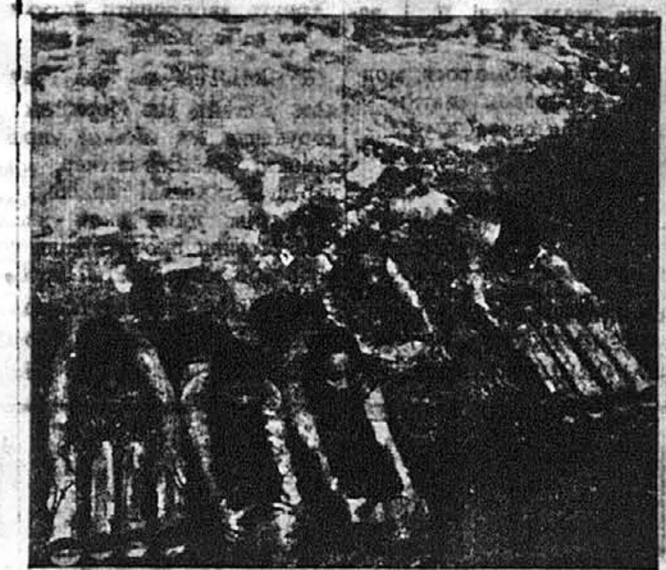
Якщо є потреба такого дому в Римі, то на це гроші повинні знайтися, бо, на його думку, Вічне Місто буде відігравати ще велику ролю в найближчій будучині як переходовий еміграційний осередок.

Щоби довго не задержувати присутних своєю промовою, просить ставити йому конкретні питання, на які він радо буде відповідати.

В запитах, в яких порушено різні актуальні справи відносно еміграції, висловлено, між іншим, побажання, щоби Обєднаний Український Американський Допомоговий Комітет вислав до римського Комітету свого сталого представника, який, як американський горожанин, міг би бути звязковим між Комітетом і різними американськими допомоговими інституціями в Европі, на що д-р В. Галан відповів, що це й є в пляні Обєднаного Українського Американського Допомогового Комітету.

(Кінець).

COCONUTS AND BAMBOO FOR SAFETY!



KICK-BOARDS AND FLOATS made from bamboo and coconuts are used by these young swimmers in the Gulf of Panay, Philippine Islands. With the assistance of the American Red Cross, the first national Water Safety school outside of continental United States is under way in the Philippines this year. (American Red Cross photo.)

НЮАРК, Н. ДЖ.

Згинув, щоби жили інші.

До безчисленних жертвів, які український народ склав на вівтарі боротьби нездобутої ще свободи, належить теж молодий і надійний **Михайло Доя**, син наших громадян Дмитра і Параскевії Доя з Нюарку. Після трьох років безперервної бо-



Михайло Доя

ротьби в рядах нашої славної американської армії на фронтах проти гітлерівської тиранії, **Михайло Доя** згинув смертю хоробрих в запеклих боях на ріці Райн в березні 1945 р. Не судилось 27-літному **Михайлові** вернутись на свою вільну американську землю, ані жити та працювати для звільнення вітчизни своїх батьків — України. Він спочив передчасно вічним сном на французькій землі, залишаючи своїм життям і своєю боротьбою приклад для інших. Він умер, щоб інші жили. Його батьки та сестра Олена, згадуючи з жалем, але й з гордістю свого сина і брата в річницю його народин, зложили, замісць вінка на його могилу в далекій Франції, $10 на допомогу українським скитальцям.

БУРЕВІЙ

(Продовження зо ст. 2-ої)

вростали глибше в землю. Та ще городовики на вулицях удекорувалися, чи їх удекорували, широчезними червоними стяжками через плече. Хтось невідомий умудрувався в ночі удекорувати широкою жовто-блакитною стяжкою статую архангела Михайла, — герб міста Киева, — на міському ратуші. На Хрещатику й Подолі удекоровано хрест в руках Володимира Великого, княгиню Ольгу й ангелів обіч неї, на Софійській площі позвязано жовто - синьою стрічкою гетьманську булаву в руці Хмельницького. Хтось не дармував!

Десь-не-десь траплялися удекоровані національними українськими барвами й живі люди, військовики. Бадьоро ставали перед ґенералом „у фронт", бадьоро відповідали на привітання. Перед ратушем натовп казився. Задирав вгору голову, а там на тлі сонцяшного неба відбивала блеском золочена статуя козацького патрона, перевязана жовтоблакитним рушником, гейби староста. Українці й жартували, що архангел був, мовляв, на заручинах Киева з Україною, і там його перевязали. Москвини й кричали стяжку зняти але дістатися до архангела виглядало не так то легенько! Паволоцький піддав кільком воякам гадку, щоб вночі той невідомий потрудився ще для архангела і жовто-блакитний прапор дати, адже на ратуші української столиці чужому, трьох-барвному прапорові зовсім не місце!... І, правда, другого ранку кияни побачили архангела вже й з прапором!...

Поблукали ще по Васильківській і вернули на Велику Володимирську. Клюб „Родина" містився на тій же вулиці, недалеко „Праги". Поки добилися туди, там вже йшли доклади про пляни участи українського громадянства у маніфестації на 12. березня. Військових було мало. Паволоцький пропущено. головно завдяки ґенеральським зиґзагам, Юрію й золотій зброї. Його провожатий був тут видно своєю людиною. Найшли вільне місце в кутку салі, тихо посідали. Паволоцький розглянувся по присутних Декого знав він зо світлин, з іншими знайомився колись, до війни, в час коротких відпусток. Явтухович потиху, щоб докладачеві не перешкаджати, називав присутних по назвищам. Справді, зібралися у клюбі всі члени Товариства Українських Поступовців. Бракували Чикаленка, Дорошенка, Грушевського, Богацького. Два останні ще на засланні, Чикаленко недомагає, а Дорошенко на фронті. Побачив тут трьох сестер Старицьких, дочок українського письменника, Марію, Людмилу Старецьку-Черняхівську і Оксану Стешенкову, Любов Яновську, Валерію О'Коннор - Вілінську, Сергія Єфремова, Івана Стешенка, Сяницького, Матушевського, обох Степаненків, Веселовського, Макаренка, Короліва. Надавав тон зібранню, видно головував, Єфремів.

ПОШУКУЮТЬ

МИХАЙЛО КОГУТ з села Куропатник, пошукує **ВАСИЛЯ ПОЧИНОК**, котрий виїхав до Америки десь в році 1936-37. Пошукуючий перебуває тепер в польській армії. Його адреса: **Michael Kohut, Polish Force. Ederburgh, Scotland.**

Пошукується п. **ІВАНА РИХВИЦЬКОГО** й родину **ПАНЬКА ПАТРАЙКА** з села Германова, пов. Львів, рівнож проситься односельчан Чорнушович відгукнутися на заклик їх односельчан скитальців, які опинилися в Італії. По інформації проситься звертати кореспонденцію на слідуючу адресу: **Mr. Sam Sikora, 218 East 6 St., New York 3, N. Y.**

ТАРЗАН, ч. 1436. Плян помсти.



Тарзан знав, що нацистичні самозванці дісталися на підводну лодку і будуть пробувати деінакше свого підступу.

Аж тут він нагадав собі ґумове судно... Наче олень він пігнав, щоб відтяти їм утечу.

Коли добіг до берега, його очам представився дивний вид.

Тарзан лише бажав собі, щоб він міг виконати якесь діло самий один проти німецької субмарини.

Та він побачив якийсь дивний предмет поза лодкою і уптився в цім напрямі.